BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Creșterea intermedierii financiare

- demersuri de reglementare -

Mirela Dima, Director Direcția Reglementare și Autorizare,

Banca Națională a României, iunie 2021

Creșterea intermedierii financiare

- Provocări reflectate în context pandemic -

- Demersuri prompte de reglementare pentru provocările acute
  - Utilizarea plaselor de siguranță
  - Relaxarea condițiilor de refinanțare
  - Adaptarea cerințelor de capital
  - Recunoașterea moratoriilor
- Demersuri de perspectivă
  - Reglementarea în context digital

Demersuri de reglementare în context pandemic

- Obiective
  - Menținerea resurselor băncilor pentru a susține necesitățile de finanțare ale economiei și astfel menținerea accesului la creditare
  - Monitorizarea permanentă a riscurilor
- Pachet de **politici BNR coordonate**
  - La **nivel național** cu măsurile de susținere adoptate la nivelul administrației
  - La **nivel european** cu demersurile Autorității Bancare Europene
- **Politici BNR integrate** care au vizat
  - Deopotrivă cererea și oferta de credite, debitori și creditori
  - Toate etapele asumării riscul de credit de la acordarea creditelor, continuând cu evaluarea riscului și monitorizarea sa

Demersuri de reglementare în context pandemic

- Instrumente
  - Utilizarea plaselor de siguranță constituite anterior
  - Încurajarea recunoașterii la timp a riscurilor aferente creditelor depreciate
  - Susținerea refinanțării creditelor
  - Susținerea moratoriilor administrative și private
  - Crearea instrumentelor pentru monitorizarea riscurilor

Demersuri BNR de reglementare în context pandemic

- **Obiectiv** - menținere a resurselor băncilor pentru a susține lichidităţile necesare finanțării în bune condiții a sectorului public, firmelor și populației

- BNR a decis*, în linie cu orientările europene*, **utilizarea plaselor de siguranță** create anterior de bănci special tocmai pentru depășirea unor perioade dificile cu menținerea sănătății financiare
  - Neîncadrarea în nivelul minim reglementat pentru indicatorul de lichiditate
  - Utilizarea amortizoarelor de capital anterior constituite în baza ordinelor BNR emise ca urmare a unor recomandări CNSM
  - Păstrarea unei atitudini prudente în distribuirea dividendelor

Demersuri BNR de reglementare în context pandemic

Relaxarea condițiilor de refinanțare a creditelor aflate în sold - *Regulamentul BNR nr. 5/2020*

- BNR a permis **operațiuni de consolidare a creditelor anterioare** *(premisă pentru diminuare a costurilor pentru debitor)* în condiții de exceptare de la
  - cerințele privind reevaluarea gradului de îndatorare și a garanțiilor
  - cerința consolidării numai de către creditorul inițial

- Acțiune adresată în egală măsură debitorilor care aveau credite la data declarării stării de urgență, cât și cei care au luat credite în perioada următoare, până la intrarea în vigoare a regulamentului, dar veniturile le-au fost afectate de criza generată de pandemie

Demersuri BNR de reglementare în context pandemic

- Instrucțiuni BNR pentru susținerea moratoriilor -

Reglementarea unui tratament prudențial derogatoriu *cu caracter temporar*

Instrucțiunile BNR din ***22 iunie 202***0, ***3 august 2020 și 15 ianuarie 2021***

- au urmărit evitarea blocajului creditării prin înregistrarea de pierderi (sub forma calculării de provizioane) ca urmare a amânării la plată a ratelor creditelor ***prin efectul legii*** în context pandemic

– coordonare deplină cu Ghidurile Autorității Bancare Europene

Ghidurile EBA/GL/2020/02, EBA/GL/2020/08 , EBA/GL/2020/15

Instrucțiuni BNR pentru susținerea moratoriilor

Tratament prudențial **pentru suspendarea, amânarea sau reducerea plăților aferente creditului**	
Regulamentul UE nr. 575/2012 ***Tratament general aplicabil***	***Instrucțiuni BNR conform Ghidurilor ABE*** ***Tratament derogatoriu temporar***
Întârzierile > 90 zile = credit NEPERFORMANT **Modificările graficului plății atrage obligația reevaluării Improbabilității de plată a debitorului** **În condiții de improbabilitate de plată, expunerea trebuie reclasificată prudențial NEPERFORMANTĂ**	Modificările graficului de plăți ca urmare a aplicării moratoriilor **nu conduc la reclasificări prudențiale a expunerii și nici la constituirea de provizioane pentru neperformanță** Noul grafic de rambursare, revizuit în urma moratoriului este cel în funcție de care se evaluează eventualele întârzieri la plată
Clasificarea unui debitor în stare de nerambursare **contaminează** toate expunerile pe care creditorul le are față de respectivul debitor	Aplicarea unui moratoriu **nu afectează eligibilitatea debitorului pentru noile credite** În cazul **acordării de noi împrumuturi debit**orilor care fac obiectul unui moratoriu, aceasta nu duce automat la reclasificarea expunerilor ca restructurate în urma dificultăților financiare

Instrucțiuni BNR pentru susținerea moratoriilor

Reglementarea condițiilor de eligibilitate pentru moratoriile recunoscute prudențial	
Adresabilitatea moratoriului (cui s-a adresat)	**Tuturor debitorilor buni platnici** la momentul moratoriului
	Aplicabilitate generală, ca răspuns la pandemia COVID-19, **necondiționat** de: - reevaluarea bonității debitorului sau - confruntarea sau nu cu dificultăți financiare la momentul moratoriului
Când s-a aplicat moratoriul	**Tuturor moratoriilor** aplicate până la 30 iunie 2020 (Instrucțiune BNR din 22 iunie) Apoi s-au adăugat și moratoriile aplicate până la : - 30 septembrie 2020 (Instrucțiune BNR din 3 august 2020) - 31 martie 2021 (Instrucțiune BNR din 15 ianuarie 2021)
Cât a durat înlesnirea	**Perioada totală** până la care se modifică graficul plăților pentru un anumit credit **nu poate depăși 9 luni**
Ce a vizat înlesnirea	**Doar modificări ale graficului plăților** (prin suspendarea, amânarea sau reducerea plăților principalului, a dobânzilor sau a ratelor integrale pentru o perioadă limitată de timp predefinită)

Instrucțiuni BNR pentru susținerea moratoriilor

Monitorizarea continuă a riscului

La nivelul fiecărei instituții de credit	*La nivel de sistem bancar*
Pe toată durata aplicării moratoriului și după expirarea acestuia se menține obligația evaluării permanente a improbabilității de plată a debitorilor care fac obiectul moratoriului. Eventualele întârzieri la plată se calculează raportat la graficul revizuit pe baza moratoriului.	Suplimentarea cadrului de raportare către BNR și către piață pentru a surprinde volumul și structura creditelor care au făcut obiectul moratoriilor (Instrucțiunile BNR din 03.08.2020 și Instrucțiunile BNR din 20.10.2020*)

** Instrucțiunile BNR din 03.08.2020 privind raportarea și publicarea expunerilor care fac obiectul măsurilor aplicate ca răspuns la criza COVID-19*
Instrucțiunile BNR din 20.10.2020 privind cerințele de raportare în scopuri de supraveghere și de publicare a informațiilor în conformitate cu „soluția pe termen scurt" pentru CRR ca răspuns la pandemia de COVID-19)

Pachetul european pentru adaptarea cerințelor de capital – CRR Quick FIX

Măsuri cu impact direct în susținerea menținerii surselor de finanțare pentru creditare

- Prelungirea cu doi ani a dispozițiilor tranzitorii de aplicare a IFRS 9:
  - Permite băncilor diminuarea impactul negativ potențial pe care l-ar avea asupra capacității de creditare o creștere bruscă a provizioanelor pentru pierderile de credit așteptate **prin eșalonarea până în 2024 a impactului provizioanelor asupra capitalurilor băncilor**
  - Încurajează un comportament prudent în **scopul recunoașterii la timp a creșterii semnificative a riscului de credit aferent creditelor depreciate**

- Măsuri de eliberare a capitalului pentru băncile ce acordă anumite împrumuturi garantate cu pensii și salarii sau creditează IMM-urile și sectorul de infrastructură, în vederea sprijinirii sectorului real.

Creșterea intermedierii financiare

- Reglementarea în context digital -

- **Inovația tehnologică schimbă**
  - **profilul comportamental al clientului** serviciilor de creditare
  - **nivelul de concurență** pe piața creditului
- Relocarea virtuală a nevoii de finanțare atrage **adaptarea strategică a modelului de business** ⟹ **modificări în profilul de risc al băncii**
- Schimbarea modelului de business **cu păstrarea stabilității sistemului** impune
  - **Adaptarea reglementării pentru a reflecta noile practici**
  - **Adaptarea managementul riscului prin înglobarea de noi tehnologii**

Adaptarea reglementării în domeniul creditării în context digital

Principii de reglementare	Ghid ABE GL/2020/06 privind inițierea și monitorizarea creditelor	*Tehnologii noi necesare*
Adresează **noile practici**	**Modelele automatizate** pot fi utilizate în procesele de evaluare a bonității	**Modele de inteligență artificială** pentru credit scoring sigure si temeinic calibrate
Neutralitate tehnologică ***"Same activity, same risk, same rule"***	Creditarea în mediu digital se realizează în **aceleași standarde riguroase de evaluare a riscului de credit, riscului de fraudă, riscului de spălare a banilor ca și în procesele de creditarea derulate în condiții tradiționale**	Instrumente noi de administrare a **riscului de model asociat** Procese sigure de **identificare/autentificare la distanță** Acces la **baze de date integrate pentru certificarea corectitudinii veniturilor/evaluării garanțiilor** Instrumente digitale de **asigurare a securității datelor și prevenire a atacurilor cibernetice**

Creșterea intermedierii financiare

- instrumente digitalizate -

O dezvoltare sănătoasă a creditării în condiții de digitalizare

necesită ca premise instrumente digitale care să asigure

un mediu sigur, acces la date certe, actuale și complete

Doar în aceste condiții se poate susține o decizie de creditare 'la distanță' cu menținerea acelorași standarde înalte de cunoaștere a clientelei și de apreciere corectă a bonității debitorului

Creșterea intermedierii financiare
- Concurența în context digital -

- **Piața virtuală a creditului este deopotrivă accesibilă și unor entități cu puternic profil tehnologizat, ce depășesc perimetrul sectorului bancar**
- **Menținerea unui sistem financiar stabil impune adaptarea constantă a reglementării în sensul asigurării unor condiții concurențiale egale**
  - *Ghidul ABE (EBA/GL/2020/02) privind inițierea și monitorizarea creditelor:*
    - ✓ Ghidul are prevederi explicite **nu doar pentru creditorii bancari dar și creditorilor non-bancari implicați** în acordarea creditelor de consum și a creditelor ipotecare
    - ✓ **validează la nivel european abordarea națională** instituită încă din anul 2012 în cadrul Regulamentului BNR nr. 17/2012

- Concurența în context digital -

- **Strategia Comisiei Europene privind Finanțele Digitale - Transformarea digitală a sectorului financiar în condiții de stabilitate (septembrie 2020)**
  - Compatibilizarea cadrului de reglementare și supraveghere european **cu noul ecosistem financiar** (produse, aplicații, procese, modele de business)
  - Comisia Europeană cooptează autoritățile europene de supraveghere pentru demararea analizelor din perspectiva **principiului 'same activity, same risk, same rules"** (februarie 2021)
    - **creditarea non-bancară derulată inclusiv prin entități Fintech** și platforme digitale
    - **funcționarea grupurilor cu activitate mixtă** care **adresează piața intermedierii financiare** fructificând avantajul activităților non-financiare semnificative ale companiilor puternic tehnologizate din grup

Vă mulțumesc!

Mirela Dima

Director

Direcția Reglementare și Autorizare

Banca Națională a României